

HADRIÁN

Zpravodajec přinášející
denní pohled z první linie
XIX. mezinárodního festivalu
v Hradci Králové.

2013

Klicperovo divadlo Hradec Králové
theatre@klicperovodivadlo.cz
www.klicperovodivadlo.cz
26. června 2013 - č. 6

HRA MUSÍ VE MNĚ VZBUDIT VÁŠEŇ

Texty, které inscenuje, jsou pestré, stejně jako divadla, v kterých je uvádí. Soudě podle Tichého Tarzana v Divadle Husa na provázku, reFrankensteina v Hadivadle a připravované inscenace P.Š.T. (nejen o strýčku Jedličkovi) opět v Huse na provázku, ji fascinují zřejmě výstřední povahy, podivné lidské osudy a možná i poněkud perverzní zákruty lidské duše. Vystopovat lze u ní také zálibu ve Francii. Režuruje zkrátka francouzské autory. V Divadle Petra

V listu najdete:

Str. 2-3 – V podkroví o Václavu Havlovi,
jeho hrách a jejich režisérech
Str. 3 – HydePark v Žižkovských sadech
Str. 4 – Příběh královéhradeckého
divadelního pahorku
Str. 4 – Outsider art
Str. 5-7 – Glosárium
Str. 6 – Tři otázky na terase:
Tomáš Šulaj
Str. 6 – Jsem FAGI
Str. 7 – Open Air

Bezručů třeba Pěnu dní od Borise Viana nebo ve Východočeském divadle v Pardubicích POKUSNÉ KRÁLÍKY Sebastiena Thieryho. Co si o tom myslí režisérka ANNA PETŽELKOVÁ? Neboť o ní je právě řeč.

Je to všechno intelektuální konstrukce, nebo to cítíte podobně? Zajímá vás skutečně Francie a podivní?

Ano, je možné, že když to tak vypadá, tak to i tak nějak bude.

Jak si vůbec vybíráte hry? Jak poznáte, že tohle je to pravé?

To jsou někdy záležitosti velmi intimní, neboť jsou napojeny na intuici. A ta se nesnadno vysvětluje nebo všelijak dokládá. Nicméně je pro mě výběr textu nesmírně důležitý, musí ve mně vzbudit jistou vášeň pro věc. Bez toho to nejde. To pak končí katastrofálně.

A jak se zrodil nápad inscenovat Tichého Tarzana?

Omámily mě jeho fotografie, přála jsem si, abych se na pár sekund mohla ocitnout v jejich světě. U zrodu bylo jedno takové malé soukromé přání.

Měla jste od začátku jasno v obsazení Ivany Hloučkové v titulní roli? Co vás k tomu vedlo?

Ano, ve chvíli, kdy bylo jasné, že to uvedeme na Provázku, nebylo již o obsazení pochyb. Byl to opět neklamný pocit, světlý moment. Úžasně drzá představa, ale pak – při pečlivější rozvaze, všechno dávalo smysl čím dál tím víc. Chtěli jsme odvrátit pozornost od Tichého – „úchyla“, rozma-zat nálepky, které mu byly přičeny.

A pak jsem se také bála, že stárnoucí herec by se mohl v té roli začít litovat. A to by se nejvíce přičilo Tichého naturelu.

Pokusní králíci, které jsou rovněž na programu festivalu, jsou z jiného soudku. Již hotová hra, dokonce oceněná Molièrem z roku 2009. Čím vás tzv. oslovila? Mam pocit, že francouzské hry a divadlo u nás není moc v oblíbení. Jak se to jeví vám?

Já francouzské texty také nemám ráda. Dokážou člověka umluvit k smrti. Jakkoli je Francie se svou kulturou inspirativní a je dějištěm tolika nezapomenutelných atmosfér, na konci hrozí jen prázdnota řečených slov. Všemi těmi zážitky a bohémským jsou tak blízko dokonalé živoucnosti a přitom v těch samých okamžicích nebývají vůbec daleko od naprosté plytkosti. Tohle je jejich národní prokletí!

pokračování na str. 3

MÁM RÁDA ZRALÉ MUŽE

Přiznávám. Zralí muži se chovají zrale. Když jsou to zrovna režiséři, nemohou (přece) jinak, než dělat zralé inscenace. Nejde o úchylku. Mám jenom ráda zralé inscenace zralých mužů. Obyčejně si na nic nehrají, i když v podstatě hrajou o všechno. O všechno podstatné. Nezdržují se zbytečností. Nemají potřebu dokazovat, co umí. Prostě umí. Jsou úžasně svobodomyšlní, velkorysí i precizní.

Netřesou se, kdo o nich co řekne. Jsou jistí a zároveň pochybují zdravě. Mají nadhled. Jsou zralí. Není to otázka věku. Zralost je nadčasová. Být zralý není zdaleka jen tak. Dnes vás všude nutí pořád někomu něco dokazovat. Že v tom je pohyb? Cesta vpřed? Připadá mi to spíš trochu jako křeč. Z řečeného mně po včerejšku nakonec vyplývá, že zralost je nejspíš přirozená vlastnost ženina. Na

festivalu včera uzrály dvě inscenace od dvou žen: Petrželkové Tichý Tarzan a Višňový sad od Meleštiny. V hlavním programu žen nenajdete o moc víc, takže se dá říct, že včera byl něco jako festivalový Den žen. Už dnes se těším na Plovárnu od Riedlbauchové, na Homolové Budulínka a Petrželové Pokusné králíky ve čtvrtek. Nejsem šovinista. Zralí muži mi rozumí.

Lucie Němečková

Lucie Němečková

Přesně před rokem, v rozpáleném festivalovém odpoledni června 2012, jsme seděli s režisérem Danielem Špinarem na zahrádce Divadelního klubu. Před sebou jsme tehdy měli kromě bílého stříku také text *Žebrácké opery*, který jsme si pročetli s hlavním cílem – vytvořit obsazení budoucí inscenace této hry v Klicperově divadle. Jeho výsledná podoba se začínala pomalu rýsovat, stejně jako koncepce, na které pracoval spolu s hostující dramaturgyní Ilonou Smejkalovou.

S HAVLEM TO ASI JEŠTĚ DLOUHO NEBUDE JENOM TAK...

boku Vladimíra Justa, Andreje Kroba a Anny Freimanové a sklízí znovu pochvalu za svůj koncept a režii. Pravda, ozval se i kritický a polemický hlas Milana Uhdeho, ale v zásadě došlo k důležité shodě „ano, nečekali jsme to, ale i takový režijní přístup je možný a funguje“.

Vypadá to, že věci se dávají do pohybu, říkám si, že by došlo k smírnému propojení mezi Havlovými texty a moderním režijním uchopením? Se zpožděním, způsobeným problémy na dráze, vstupuje však do Podkroví dramaturg Národního divadla v Praze a shodou okolností také

S uspokojením jsme hned po dopsání a dopití vystoupali nahoru po schodech do scény V Podkroví Klicperova divadla, kam byl Dan přizván jako jeden z hostů na debatu vedenou Vladimírem Justem – o cestách a možnostech inscenování her Václava Havla po autorově smrti. Dan se vedle mě v publiku tehdy poněkud ošival, protože si nejdříve musel vyslechnout fundované projevy o tom, jak obtížné je pro režiséra popasovat se s Havlovým textem, dodržet jeho verbální ekvilibristiku a uchopit samotný princip výstavby jeho her, a trochu z toho vyplývalo, že pro mladé, vizuálně silné režiséry to nemůže být zrovna úrodná půda.

Andrej Krob a jeho paní Anna Freimanová ovšem potom osvěceně vyzvali ostatní k tomu, že by se mládí rozhodně nemělo zastrášovat a měl by se mu dát prostor zinscenovat si Havla po svém. Příznacně devět měsíců na to, v březnu 2013, se na Hlavní scéně Klicperova divadla konala očekávaná premiéra *Žebrácké opery*. Přijeli téměř všichni, kteří tehdy debatovali, a stejně jako další diváci odcházeli nadšení, nebo alespoň potěšeni. A to i přesto, že Mackies tam diváky vyučoval choreografii z Horečky sobotní noci a na hlavě měl vlnu jako Elvis, že majitelka podniku pro pány Diana vypadala jak Irenka z Dědictví a že nad

tím vším zněly britské pop songy 70tých let. Tato inscenace se zařadila do úspěšné loňské sezony Klicperova divadla a vysloužila si mnoho pozitivních recenzí a chvály, včetně osobního uznání Andreje Kroba.

Nyní, v deštivém odpoledni v červnu 2013, po roce od první debaty, se vracíme na místo činu. Tentokrát už je tématem debatní „díl druhý“, tedy zhodnocení *Žebrácké opery* a pohled na další režijní přístupy k Havlovým textům, které se objevily na českých jevištích v končící sezoně. Dan tentokrát sedí na „pódium“ po

pokračování ze str. 1

Pokusné králiky jsme dělali nejdřív jako scénické čtení – kde jsem si vybírala jen z pár textů, neboť dramaturg Janál měl jasný celoroční koncept. A ta hra mě docela pobavila, tak pak, když přišla nabídka, abychom to rozpracovali, nebyl úplně důvod od toho textu utíkat. Bavilo mě tam hledat atmosféru jakési ztracenosti ve vši té byrokracii, která vyústí ve střet se samotným nekonečnem. Jsou tam výbor-ně vystavěné situace, chytrý humor.

Vaše režisérská generace na mě budiž dojem, že žije podle hesla: Nevaž se, odvaž se. Hostujete po celé republice, v kamenných i experimentálních divadlech, stiháte neuvěřitelné množství inscenací. Je to nutnost nebo program? Do stálého angažmá a soustav-né práce s jedním souborem se vám nechce?

Množství je z ekonomických důvodů – je to opravdu nutnost. Nechtějí se mi vymýšlet žádné vzletnější důvody. A to myslím, že toho ještě nemám zdaleka tolik. Zprvu je člověk vděčen za každou příležitost k ohledávání všech těch dalších a dalších jevišť a sálů, které inspirují, omezují, provokují, za každé seznámení. Ale opravdu ubývá sil. Někdy bych si moc přála všechny ty roztroušené oblíbence už mít pod jednou střechou. Ale zatím se zdráhám přijmout takovou zodpovědnost. Vždy cítím zvláštní úlevu, když odněkud odjíždím a nemusím být svědkem toho šramotu, co doprovází provoz každého divadla. Všeho, co bezprostředně nesouvisí, s prací na konkrétní inscenaci jsem ušetřena. Nejsem zaanga-

žovaná, nejsem tedy vláčena všemi těmi žabomyšími válkami, nevraživostmi k šéfům, mohou mi unikat všechny ty propletené vztahové kontexty! To všechno co obvykle při práci zdržuje, rozptyluje. Je úleva nemuset se o tohle všechno zajímat. Je to ode mne trochu zbabělost, vím, ale téhle zbabělosti snad jednou dojde trpělivost. A smělé přání kontinuálnější práce si jednou někde splním.

Lucie Němečková

HYDE PARK V ŽIŽKOVÝCH SADECH

Celou letošní sezonu probíhaly v Kongresovém sále Divadla Husa na provázku či-li v Kabinetu Havel pravidelné měsíční debaty na palčivá témata současnosti se zajímavými hosty. Cyklus se jmenoval Hydepark Zelňák, moderovali ho Karel Škrabal z Mladé fronty Dnes a Ivana Svobodová z Respektu. Měl velký ohlas. Organizátoři byli zvědaví, jak pořad zafunguje mimo Brno, v Hradci Králové, v rámci provázkovského hostování. V Husastanu v Žižkových sadech to včera vypadalo jako vždycky v Brně. Bylo plno, převážně mladé publikum, spousta zvědavých otázek, pohotoví moderátoři a fundovaní hosté. Tentokrát šéfredaktor Respektu Erik Tabery. Téma znělo: Co (z) můžou média. Debata to byla neveselá, probíraly se v ní současné i nedávné politické kauzy a skandály. Člověk by řekl, že drama je to, co média chtějí. Naopak. Slušná investigativní novinařina neprodává. Náklad zvedají zábavnější titulky. Když dneska někdo ukradne sto tisíc, nikoho to už nedojímá. Investigativní novinařina lidi otravuje. Zároveň čtenář nesmí mít při čtení pocit, že si místo novin koupil brokovnici. Řeč byla o korupcích, napichnutém Respektu, a lahách pro Ratha, prezidentských volbách, i o tom, zda tenhle národ má na to zvolit si prezidenta lepšího, než je jeho průměr. Tabery nám dává šanci. Jinak by tady asi nemělo smysl žít. Uklidnil mě. Koneckonců, skutečná úloha médií je společnost chladit, ne rozehrávat emoce.

-něm-

pokračování ze str. 2

můj kamarád a spolužák Honza Tošovský. Jede k nám do debaty zastoupit „svého“ režiséra Dušana Pařízka, se kterým se podílel na inscenaci **Zahradní slavnosti** právě v Národním divadle.

„Tošák“ se usmívá, protože ještě neví, co ho čeká. Po kolektivním smírném „ano“ na téma inscenace Daniela Špinara totiž přichází poměrně jasné „ne“. Tošovský srdnatě oponuje výtkám, které se navíc týkají spíše konkrétních režijních záměrů nepřítomného Pařízka, čelí ale i výpadům o některá konkrétní vyškrtnutá slova, sdružené postavy či přeepsané repliky. Pro většinu z nás, kteří jsme tuto pražskou inscenaci neviděli, je to spíše tápání, ale bohužel i poučná potyčka, která nám opět dokazuje, že to s tím inscenováním her Václava Havla ještě dlouho asi nebude jenom tak...

JS

NECHCI BÝT SVÝM VLASTNÍM TISKOVÝM MLUVČÍM

Co člověk, to názor, pocit, nárok, zkušenost. Co člověk to svět, to vesmír. Co člověk to láska, to hněv ...

Má smysl psát, co se stalo, má smysl psát, co si myslím, má smysl psát, jak to vidím a co se mi líbí a co mě zklamalo! Ale má to smysl jenom proto, že se můžeme rozkoukat a zjistit, že máme všichni pravdu. A že v každém našem slově může být síla, která otevírá oči, nebo zavírá srdce, nebo stiskne pěst! A že za každým naším činem může stát ďáblík, který dokáže najít takovou obhajobu, kterou nikdo racionálně nevyvrátí! Líbí se mi otázka Milana Uhdeho, zda je možné vrátit ďábla na jeviště. A líbí se mi odpověď Vladimíra Justy, že on ho tam vidí.

Ano, byla jsem na besedě V podkroví svědkem diskuse o současných interpretacích děl Václava Havla, která byla upřímně a vášnivě krásná.

„Zahajovačský výstup“ Vladimíra Justy a jeho smysl pro humor všechny příjemně naladil a ladil i v průběhu velmi křehkého generačního dialogu. Hovor se dotýkal citlivých míst v nás všech i citlivých míst divadla, i televizní lži, kýčovosti a měšťácké přizpůsobivosti.

Někdo v nejnovějších Havlových inscenacích Špinara a Pařízka etický apel postrádal stejně silně, jako ho tam druhý nacházel. A já se už v tuhle chvíli přistihuji při něčem, o čem se tam mluvilo: pracuji s frází, ale ne strategicky, používám slovní automatismus, ale nepostihuji kvintesenci té posvátné chvíle, o které píši. Jsem zase jen tajemným tajemníkem tajemníka.

Malá medvědice

PŘÍBĚH KRÁLOVÉHRADCECKÉHO DIVADELNÍHO PAHORKU

Knihu **MĚSTO A (JEHO) DIVADLO** - příběh královéhradeckého divadelního pahorku, kterou napsal Alexandr Gregar, dlouholetý organizátor Open Air programu, právě vydalo nakladatelství Kant. Autor v ní hledá souvislosti mezi rozvojem Hradce Králové a rozvojem divadelních aktivit na jeho území.

Dnes je město známé novodobou tradicí mezinárodních divadelních festivalů – svátků divadla, ne nepodobných dávným městským dionýsiím. Publikace se zabývá divadlem ve veřejném, urbánním prostoru a vztahem divadla k místní společnosti. A to - hypoteticky - od dob královny Elišky Rejčky (1288-1335) a pozdějšími, již doloženými zprávami o divadle jezuitském, dále o vztahu německého a českého živlu, měšťanské a vojenské society, která formovala městskou společnost od konce 18. do poslední čtvrtiny 19. století. Připomíná působení Klicperovo, kočující divadla, ochotnické spolky, zabývá se vývojem rozmanitých divadelních aktivit až do doby vzniku profesionálního divadla (1949) a poté do současnosti, respektive do roku 2009.

Alexandr Gregar také v knize reflektuje první 15. ročníků festivalu Divadlo evropských regionů, včetně prvního desetiletí Open Air programu. Zabývá se

vlivem festivalu na městskou společnost, na dobré jméno a marketing města i fenoménem festivalu jako specifického eventu. Čerpal přitom z dobových pramenů, z novinových a tiskových zpráv a neopomněl uvést ani soupis inscenací uvedených v hlavním programu i v Open Air programu v letech 1995-2009. Najde

se tu každý, kdo v těchto letech v Hradci Králové vystupoval.

Křest Gregarovy knihy *Město a (jeho) divadlo* - příběh královéhradeckého divadelního pahorku je připraven na pátek 28. června od 18.00 hodin v Open stanu v Žižkových sadech.

had

OUTSIDER ART

Představení Tichý Tarzan režisérky Anny Petrželkové končí a je zřejmé, že tu máme jeden z největších sukcesů festivalu. Čtvrt-hodinový aplaus, standing ovation, lidi jsou nadšení, já vlastně taky a najednou mě bůhvíproč napadne: Homer. Homer Simpson. Myšlenka se zatřepetá a odváne jí pryč další vlna mohutného potlesku.

Po půl hodině, kdy mi stále zdramatizovaně příběh váguse, alkoholika a výtvarného génia z Kyjova Miroslava Tichého leží v hlavě, se myšlenka na žlutou modlu všech flákačů, loserů a chlapů vůbec, vybaví znova. Ted' už jí analyzuju a nepustím. Je to totiž takhle: v desátý sérii Simpsnů je díl s názvem *Outsider art*. V zásadě se to celý točí okolo zahradního grilu, kterej si Homer koupí v nákupním středisku, s vidinou pečených plameňáků a hrošíků. Vinou jeho fatální nešikovnosti a dalších okolností („Anglický návod zničen, zkusím francouzský: Le Grill?! Co to proboha je!?”) mu ale pod rukama vznikne něco, co spíš než zahradní barbecue připomíná Drážďany po náletu. Chce ten sprasek odvézt na skládku, ovšem celý se to zamotá: Náhodou jde kolem kurátorka výstav z dalekého New Yorku, která

Homerovi objasní, že ta změř drátů, cihel a dřevěného uhlí není bordel k vyhození, ale umělecký dílo stylu *Outsider art*, který dokonale reflektuje autentický rozpoložení běžného člověka v moderní společnosti.

A dál už je to v podstatě story Tichého Tarzana přes kopírák: prachy, tlaky, manipulace a jeden maník ztracený uprostřed světa, o kterej se neprosil a kterej ho nezajímá. Chápu - leckoho může pohoršovat, že tu dohromady patlám mainstreamovou televizní show a intimní příběh jednoho života, navíc ztvárněný na těch posvátných prknech. Mně to ale přijde zásadní: žijeme v časech, kdy je možný každý výrok, život i příběh relativizovat, vysamplovat, zmíxovat a znovu použít. Je možný dát rovnítko mezi lokální příběh z Kyjova, známej do nedávna málokomu a celoplanetární TV fenomén. Z globální Síť jsme dvacet čtyři hodin denně krmený infozábavou a dávám nám to pocit, že vládne našim světům. Příští totalita už nebude v orwellovský Uniformitě, ale v globalizovaný Mnohosti. Poptávka po autenticitě je toho jasným důkazem. Protože co jinýho jsou reality (sic) shows, který plněj čím dál víc naše datový přípojky k údajný realitě? Díváte se v rámci tý či oný soutěže na deset, pat-

náct frikulínů, který to dostali na půl roku natvrdo v primetimu, a máte pocit, že vidíte skutečnost. Autenticita ale vypadá jinak. Má spíš podobu Tarzana Tichého. Má podobu chlápka ve smradlavým kabátu, kterej ve svých snech viděl vizuál, moře a záblesky světla i hlubokýho stínu a s potouchlým smíchem fotil kyjovské krásky skrz křoví. Zkuste tuhle vášeň prodat, katalogizovat a opatřit štítkem. Zemře vám smutkem dřív, než řeknete art brute. To je věčný prokletí všech lidí z okraje - buď vás nikdo nezná a chcípnete na smutek, děravý játra a nezaplacený složenky, nebo vás postavěj na piedestal a ubijou dotazama: „A tohle jste myslel jak, Mistře“, zatímco vy nechcete nic jinýho, než jít si dát na svoji oblíbenou lavičku v parku lahváče a znova objevovat Kyjov, nebo Springfield, který pro vás znamenaj celej svět. K definování rozporu mezi autenticitou hranou a opravdovou jsem se tradičně ani nepřiblížil. Přesto jsem rád, že mě Anna Petrželková nechala nahlédnout na Miroslava Tichého tak, že jsem mu rozuměl. A v jeho šílenství tušil běsnění Magora Jirouse i psí vytí Filipa Topola. Tak sbohem a řetěz, Tichý Tarzane.

Kryštof Pavelka

GLOSÁRIUM

DEKADENTNÍ DIVADLO S PŮVABEM

Přišla jsem pozdě, koukám a nerozumím. Láká mě však zůstat u toho, co se tady děje. Tomu, co vidím, pořád úplně nerozumím, ale přestávám se tím zabývat a nořím se do slov, které slyším. Začínám se smát a pořád nevím, jestli rozumím. Už nechci rozumět. Baví mě to, směju se, směju se hodně, někdy i dost nahlas. Štípou mě komáři a mé unavené tělo i mysl ožívají. Nevím, zda dobře vidím... Nikdo se na nic nehraje, všichni si hrajou. Humor je hraniční, nelibivý a nekompromisní. Je to magické, jsem svědkem divadla, které je průzračné a přímé, i když trochu vulgární a občas nesrozumitelné.

Herci jsou tak skuteční, až nabývám pocitu, že se s nimi opravdu setkávám v nějakém zvláštním dialogu, i když mluví jen oni, a já mlčím. Zůstávám až do konce. V publiku nás není moc.

Odcházím. Cestou přemýšlím, co s tím. Už nic. Je to pryč. Každopádně se to povedlo. Povedlo se mi být součástí živého divadla. Zde můj vzkaz pro Divadlo koňa a motora a jejich Pláč nočního kozodoje: Dobře Vy!!!

Michala Hadušovská

SOUKROMÁ VICHŘICE A JEJÍ PÁRAL

Cynická a surová...

Stereotypy životů, především ve vztazích, ale i vůbec. Jako třeba, proč hledat někde dál, vždyť stačí jít do práce a na několikrát si prostrídat manžele spolupracovnic a ony zase toho vašeho? Mužům zde jde oči vidně jenom o to - ženám jde zas o to, ale ještě s trochou porozumění.

Herci Činoherního studia podávají nevyvážené herecké výkony, některé přirozené, některé lehce stylizované, některé ovšem pouze afektované. To mluvím o formě, ale přesto všechny soukromé vichřice dorazí, tam kam potřebovaly a mají na mě očekávaný dopad – čili hnus. S čímž sou-

visí to, že díky nim, silnému příběhu a především sugestivní hudbě se podařilo vybudovat velice syrovou atmosféru, depresivní, nikoli však zatěžkanou.

Takže: do práce, na oběd, z práce, na pivo, večere a spát - někdy o víkendu mezi některé z položek vrazí i sex (říkejme tomu třeba takhle, ale vězte, že v jejich případě mám na mysli jiný výraz).

Přesný rytmus a sálající energie mě nenechala ani na okamžik klidnou, přesto, že na můj vkus je inscenace pohybově příliš statická.

No co, týden uteče jako každý jiný, nikdy neuděláme, co chceme a nakonec po tom všem vyletíme komínem?...Ale my jsme přeci z kruhů umění a takové věci se nám nedějí, že? No...ale jinak moc pěkný.

Kasha Jandáčková

BASKETBAL A RITUÁL

V pondělí se ve festivalovém programu objevilo představení s neobvyklým titulem: Princ Bhadra a princezna Vasantaséna. Inscenace vznikla v plzeňském Divadle Alfa a jejím režisérem je jeden z nejvýznamnějších českých režisérů Jan Antonín Pitínský. Kromě toho jde o adaptaci víc než 1000 roků starého příběhu staroindické povídky ze Sómadévova spisu z 11. století.

Pokud krátce shrneme příběh (převzato z internetu): Dívka Ambika byla kdysi adoptována kupcem Čakrou. Do jejího libezného hlasu a bystrého ducha se zamiluje princ Bhadra, zatímco její neméně půvabné tělesné schránky se chce lští a hanebným úskokem zmocnit nehodný mnich Sonamuki. Naštěstí se do věci vloží čarodějnice Čandra s „Excelencí“, opicí Dévaki, která je ve skutečnosti převtělením bývalého ministra financí a čistá láska nakonec triumfuje nad láskou nečistou. Příběh sledujeme z pohledu staršího pána, basketbalového fanouška, který náhodně dostane knihu s povídkou. Začne ji číst a před našima očima se odehrává představení. Stejně jako jeho život, je interpretace příběhu také výrazně ovlivněna košíkovou. Odehrává se v tělocvičně, používají se basketbalové rekvizity

a ve stejné době se rozehrávají i rituály charakteristické pro dávnou dobu. Naproti tomu stojí expresivita hry, která závažnost původního příběhu staví na hlavu. Přestože je to starověký text obsahující poezii, napětí a myšlenky východní filozofie, výsledkem je představení současně i humorné – představení pro celou rodinu.

Zoran Petrovič

FESTIVALOVÝ TAHÁK

Sedím v první řadě Open stanu a rozhlížím se kolem. Dovnitř proudí davy, místa se plní dál a dál. Ptám se sama sebe, jaký je důvod k tak úctyhodné návštěvnosti. Díky tomu, jak často se dnes lidé přiklání k různým sektám, mám na jednu stranu obavy. Prostě doufám, že všichni ti sympatičtí lidé kolem mě nebudou muset dvě hodiny poslouchat nějaké slátaniny. Paní sedící po mé levici se tváří moudře a říká mi, že se nemám čeho bát, a to už na pódium přichází hudebníci Pjér La Šéz a Zdeněk Konopásek a za nimi také hlavní hvězda večera - Jaroslav Dušek.

Od samého začátku se jeho monolog Pátá dohoda nese ve velmi svižném tempu, navíc diváci často i spontánním potleskem oceňují vtipné poznámky a historky. Herec si úžasným způsobem dokáže udržet pozornost, a tak ho desítky párů očí celých 120 minut téměř hypnotizují. Když občas upře on oči na mě, poznávám, že jeho vystoupení má sílu, s kterou se člověk v divadle setkává jen vzácně.

Co se týče formy, není tedy vůbec co vytknout, musím uznat, že i hudební doprovod skvěle plnil svou funkci – dotvářel atmosféru a osvěžoval jednou začas publikum písněmi. Jistě vás také zajímá obsah, jenže i když bych vám s radostí alespoň přiblížila sdělení, které pět dohod přináší, jistě bych to nezládla tak mistrně jako hlavní aktér. Proto mi nezbyvá nic jiného, než vám prostě doporučit jeho vystoupení navštívit.

Pokud se vám vstupné zdá příliš vysoké, mohlo by vás snad přesvědčit, že vybrané peníze byly na konci večera předány třem

Hudební nářez pod pivním stanem byl jednou z mála věcí, ke kterým inspiroval včerejší deštivý den

Do kolekce deštivé inspirace příhodně zapadla i skupina funebráků, která dorazila s ještě dýchajícím nebožtíkem

Tři otázky na terase:

TOMÁŠ ŠULAJ

Ve vaší postavě Lopachina je výrazný posun, tím že celé představení komentuje a není to ten pragmatický obchodník, jak ho obvykle známe. Jak vnímáte tuto postavu vy?

Vnímám ho jako vlastně jako paralelu Čechova, což byl i záměr paní režisérky Oxany Smilkové. Chtěla to propojit, protože Čechov měl podobný osud, třeba v komplikovaném vztahu s otcem. Ten člověk je ke svému jednání dotlačen dobou a způsobem výchovy. V dětství nezažil lásku, a tak Raněvskou bral jako svoji náhradní matku. Mě vždycky fascinovalo, jak tam říká, že je mladá, krásná, upřímná – co si pod tím představit?

Jak se vám pracovalo s paní režisérkou Oxanou Smilkovou? Byl tam nějaký rozdíl v přístupu, než jaký

byste očekával třeba od českého režiséra?

Režuruje rozhodně úplně jinak. Já už s ní pracuji asi popáté nebo pošesté a jsem na její styl práce docela zvyklý. Je to ten ruský styl, kdy se vyžaduje, aby se herec té práci oddal tělem i duší, nejlépe na 24 hodin denně. Takže samozřejmě dochází k různým třenicím, i když se nám začíná přizpůsobovat. Samozřejmě ne úplně, ona je tvrdá, chce, abychom tu situaci, která je daná z textu zahráli teď a tady, pravdivě a je jí úplně jedno, jestli stojíme vpravo nebo vlevo. Ona prostě vyžaduje pravdu.

Pro vaši inscenaci ve Slovákém divadle vznikl nový překlad. Jak se vám s ním coby herci pracovalo? Pomáhal vám při ztvárnění vaší postavy?

Určitě to byla změna k lepšímu. Oxana texty ještě během zkoušení, přepisuje je. Samozřejmě, že neumí moc dobře česky, takže když je přepisuje, tak

někdy vznikají nečeská spojení. My jsme si je poté přizpůsobovali, aby nám šly „do huby“, ale s tím překladem jsem naprosto spokojený, je moderní, úderný a současný.

Káča Součková

GLOSÁRIUM

hradeckým charitativním organizací. Bylo mezi nimi i Divadlo beze slov, kde mimo jiné vystupují neslyšící herci. Postižené děti ovšem neobdržely pouze finanční dar, během své performance se Dušek také snažil přinést nový pohled na různé „odlišné“ děti. Co když nejsou pro své rodiče přítěží, ale požehnáním? Co když se od nich můžeme něco naučit, místo toho, abychom jimi jen pohrdali? Takové myšlenky mě skutečně zaujaly a spolu s většinou toho, co jsem vyslechla, tvoří podle mého názoru rozhodně nový, nevšední přístup k životu, o kterém stojí za to se něco dozvědět.

EN

POČÚVAM LEN NA MENO KATARÍNA!

Studenti katedry loutkové tvorby z bratislavské VŠMU přivezli do Hradce zuřivou saň Katarínu. Jinak řečeno osobitou variací na Shakespearovo slavné drama (snad ještě známější v podobě filmové adapta-

ce), kterou pojmenovali Skrotenie zlej ženy alebo recept na lásku. Na Pivovarském náměstí rozehráli před početným publikem během hodiny vtipnou a svižnou komedii, jež nenučila ani přítomné děti, které slovenštinu už nepamatují. Ty si v příběhu mohly najít pohádkové prvky, když Lucenzio udolal a poženštil trojhlovou saň Katarínu. Herci (pět dívek a čtyři pánové) přecházeli plynule od loutek k činohře a zpěvu v doprovodu kytary a tahací harmoniky. Komunikovali s publikem a zapojili do dění i jednu z divaček (shodou okolností šlo o členku naší redakce). Dělal si legraci sami ze sebe, ze svého řemesla a do inscenace vtipně zakomponovali třeba i notoricky známé součásti pořadu Pošta pro tebe.

Rámec představení tvořila stylizovaná herecká společnost, která se rozhodla vystupovat a vydělat si peníze tím, že každý přinese nějaký nápad. Publikum pobavila propagace pomocí senzačních titulků „Pani Irena zo Žiliny po zhladnutí inscenácie prestala uvažovať nad vraždou vlastnej sestry!“ I hláška: Uděláme to tak, jak se to dělá na Slovensku – vezmeme nějakou hloupost, co se líbí všem, a pro-

cpeme tam to svoje. V mixáži všeho možného se neztratilo ani hlavní téma: vztah mužů a žen. Nadsázka byla patrná třeba při (ne až tak) absurdní písni o partnerském dialogu, kde se mj. zpívá: „Dialog je, keď je všetko jasné...“

Představení v režii a podle scénáře Zuzany Kollárové bylo pojato jako komediální jízda založená na silné souhře. Z ní se ale vydělovaly i pozoruhodné individuální výkony, zejména v postavách vychytalého samce Lucenzia, horlivého herce Cyrila a nervózního režiséra. Jako celek je tato pouliční inscenace na motivy Shakespearovy hry a s úryvky básní J. Smreka a J. Štrassera přes bujnost dílčích prvků zdařile prokomponovaná a talentovaný 2. ročník loutkoherců bude zajímavě sledovat dále.

VZ

SERU NA TO, JESTLI ŽIJU, NEBO NEŽIJU

Já už divadlo vůbec nechápu. Sedím, vrtím se, hledám polohu, nutím se sedět rovně, vedle mě se vrtí členové Fedotovova divadla, chce se mi utéct,

GLOSÁRIUM

dávám si hlavu do dlaní, zavírám oči, už jenom poslouchám a najednou mi začnou téct slzy, nezadržitelně, neúprosně a nečekaně. Chce se mi úplně to pustit a řvát na celé divadlo. Samozřejmě to ukrotím. Jsem elegantní žena a kultivovaný divák. Vzápětí mám neodolatelnou chuť někoho obejmout. Začínám šilet? Dívám se na vrtícího se souseda z Permi. Samozřejmě to neudělám. Dívám se tedy na představení a dívím se, že navzdory mojí katarzi pokračuje. Blížící se konec cítím několikrát. Musím se smát. Čemu se smějete? Sama sobě. A proč pláčete? Nechápu jak, ale Husa na provázku se hluboko dotkla mého vlastního tarzanství. Tichý Tarzan říká, „Hovno: konečně ze mě vyšlo něco pravdivého, něco hřejivě lidského.“ Vy jste jeho příbuzná? Ne. A nemáte ještě jeden kapesník?

Malá medvědice

PRASÁK A KAFKA

Komenium se v neděli pozdě večer proměnilo v pornocastingové Doupe. Pokud vás tenhle začátek nalákal, tak vězte, že skutečnost byla mnohem cudnější než tato bulvární věta. V režii intendant

ta Divadla na cucky Jana Žurka a v choreografii Hany Košíkové vznikla inscenace pohybového, fyzického divadla, která vyšla zejména z internetových videí Michaela „Prasáka“ Vaňaty (ten ve svém „brlohu“ zpovídal a testoval desítky dívek). Název a trochu tísnivou atmosféru si tvůrci propůjčili z povídky Franze Kafky.

Inscenace stojí na zajímavém námětu a schopnostech trojice hereček (Alena Doláková, Pavla Dostálová a Hana Procházková) a herců (Bořek Joura, Zdeněk Vévoda a Viktor Zavadiil). Tři rozdílné dívky a tři podoby jednoho muže – to vše ve třech částech, přičemž v té poslední spěje příběh do grandiózního finále.

Herci nemluví (až na pár srozumitelných slov), což je vzhledem k povaze inscenace dobře. Divák tak má možnost plně se soustředit na mimiku, gesta a pohyby protagonistů a jejich vzájemnou interakci. „Testování“ probíhá pomocí míčků, které plní funkci jak dráždivého předmětu, tak toho, na čem si Prasák vybíjí zlost. Potlačovaná sexuální touha a agresivita je patrná od první chvíle, kdy se na scéně objeví tři v rychlém tempu chodící a cvičící muži, aby posléze přišel na řadu první „pohovor“. Pohybové kreace se naštěstí vyvarují prvoplánově obscenních a lascivních prvků, každý a každá z trojice má osobitou choreografii, která strhne.

V souladu s jednotlivými typy jsou kostýmy Alexandry Monhartové (proslulý monhartovský motýlek prvního Prasáka, který je ve srovnání s ostatními gentlemany). Rozdílné situace a nálady vykresluje jednak zvukové plochy Jana Plíhala, ale zejména méně i více provažené songy. Gangnam Style tuto „hitparádu“ započíná, aby se na závěr, když se všechny tři podobly protnou a spojí se do obrazu pokrouceného štěstí, ozval v remixované podobě. Notoricky známá píseň I Will Always Love You může být brána jako ironický komentář, možná je ale za Prasákovým konáním přece jen touha po lásce. Výběr doplňuje rovněž vhodné song Sabrina, kdy nepopsatelný vokál Blixy Bargelda nenechá jednu mysl bez hříšné myšlenky.

Doupe mělo premiéru 15. září 2012 a od té doby se objevilo na řadě různých míst, ať už v olomouckém Divadle hudby, nebo v prostorách ostravského Dolu Hlubina. Nyní se muselo vejít na poměrně stěsnanou scénu Komenia. Kromě vrzajících vchodových dveří prakticky nic nenarušovalo divácké soustředění. Malý prostor herci s jistotou zvládli, snad jen ty tenisáky se odrážely do publika častěji než obvykle. Ve Stockholmu se rozhodně mají na co těšit.

VZ

OPEN AIR PROGRAM

www.openairprogram.cz

STŘEDA 26. ČERVNA

14:00 Stan nočního kozodoje
BRAMBOROVÉ KRÁLOVSTVÍ + BRAMBOROVÁ DÍLNA
Loutky bez hranic / 30+30'

15:00 Stan nočního kozodoje
VESMÍRNÁ POHÁDKA
Divadlo T601 / 40'

16:00 Žižkovy sady
FIGURKOV
Líšeň / 60'

16:00 Malé šapito
TETA BAŽANTOVÁ - O POSLEDNÍ PRINCEZNE MALINĚ
Divadlo Anička a letadýlko / 50'

16:00 Stan nočního kozodoje
KOUZELNÍK EŇO ŇUŇO
Loutky bez hranic / 40'

16:30 Open stan
JAK BOBR HLEDAL DĚŠT
Studio DAMÚZA o.s. / 40'

17:00 Městská hudební síň
V PEŘINÁCH NAD HRADCEM
Microscop op / 50'

17:00 Komenium
YASMINA RÉZA: ART
Oldstars / 60'

17:30 Open stan
CARMEN - OPERA PODLE FAGI
Městské divadlo Zlín / 60'

18:00 Autobus
STŘÍDMÍ KLUSÁCI V KULISÁCH VIŠNÍ
Divadlo Bufet / 90'

18:00 Pivovarské náměstí
TYJÁTRMACHERS
KočéBR / 50'

18:00 Žižkovy sady u kamenné zdi
VÝSTAVA SKUPINY PŘIROZENÍ, VERNISÁŽOVÉ TRIO RAUT A PROF. ANDRÉE FERTIG
Tvůrčí skupina PŘIROZENÍ / 40'

18:00 Stan nočního kozodoje
OTHELLO IS BACK = PŘEDSTAVENÍ OTHELLO IS BLACK + FILMOVÝ DOKUMENT SHAKESPEARE V GHETTU' + DISKUZE A VÝSTAVA FOTOGRAFÍ
Divadlo koňa a motora / 40+30'

19:00 Městská hudební síň
UMĚL LÍTAT
Někdo / 15'

19:00 Klub č.p. 4
CHLAPEC S BUCLATÝMA RUKAMA - MELODRAMATICKÝ OPUS O JAROSLAVU HAŠKOVÍ
Obzor českých paní a dívek a Strana mírného přerodu / 40'

19:00 Městská hudební síň
TŘI V TOM
DS Jirásek Nový Bydžov / 105'

20:00 Komenium
THE PSYCHEDELIC KIDNAP EXPERIENCE
Daniel Hernandez / 120'

20:00 Malé šapito
TROSEČNÍK III
Divadlo Husa na provázku / 70'

20:00 Open stan
SOUBOJ TITÁNKŮ
Vosto5 / 50'

20:00 Ulice
POULIČNÍ KONCERT
Aran Epochal, Calvera / 100'

21:00 Klub č.p. 4
CHLAPEC S BUCLATÝMA RUKAMA - MELODRAMATICKÝ OPUS O JAROSLAVU HAŠKOVÍ
Obzor českých paní a dívek a Strana mírného přerodu / 40'

21:00 Atrium Radnice
ŽABÁCI (SNY STARÉHO DĚDKA)
Líšeň / 60'

21:30 Autobus
PRASEČINY
Divadlo Bufet / 75'

22:00 Malé šapito
SÓLO PRO BEDŘICHA
Divadlo Anička a letadýlko / 30'

22:00 Open stan
KONCERT - MONIKINO KINO / 60'

22:00 Stan nočního kozodoje
PLÁČ NOČNÍHO KOZODOJE
Lachende Bestien
Divadlo koňa a motora

22:15 Pivovarské náměstí
ONE ON ONA
Taneční divadlo Honzy Pokusila 30'

22:15 Městská hudební síň
COMPILE ERROR
TRIARIUS / 60'

23:00 Open stan
KONCERT
DJ Shiny Harddisk / 120'

23:59 Stan nočního kozodoje
KONCERT Vobezdud fragment

Aktuální změny na str. 8!

HRAJEME

STŘEDA 26. ČERVNA

Hlavní scéna – 10.00

PODIVNÉ ODPOLEDNE DR. ZVONKA BURKEHO

Klicperovo divadlo Hradec Králové – CZ

Divadlo DRÁK – 10.00

POTKANÍAR

Bábkové divadlo Košice – SK

Divadlo DRÁK (studio) – 15.00

PLOVÁRNA

(bra)Tři v trčku Praha – CZ

Studio Beseda – 17.00

LISTOVÁNÍ – EKONOMIE DOBRA A ZLA

LIStOVÁNÍ, s.r.o., Cítoliby – CZ

Hlavní scéna – 19.00

NA VĚTRNÉ HURCE

Divadlo Petra Bezruče Ostrava – CZ

Divadlo DRÁK (studio) – 21.00

TŘETÍ POKUS

Športniki – CZ/SLO

KONCERTY

STŘEDA 26. ČERVNA

ART JAZZ BAND HRADEC KRÁLOVÉ

ČTVRTEK 27. ČERVNA

**KAPELA NADORAZ
HRADEC KRÁLOVÉ**

Náš tradiční partner ve světě fotografie KODAK EXPRESS – www.no200.cz – je vám po celých deset festivalových dnů k dispozici v podloubí hlavní scény Klicperova divadla. Za přátelskou cenu vás s přáteli a hosty vyfotografuje a hned si odnesete kvalitní snímky, navíc s logem a atmosférou festivalu Divadlo evropských regionů 2013 v Hradci Králové.

FESTIVALOVÉ LAST MINUTE: NOVEMBER

Zhrzení fanoušci dávno již zmizelých slovenských televizních pondělků mají další šanci, jak zaplašit splín. Předprodej totiž hlásí zbývající vstupenky na bratislavské Divadlo Aréna, jež představí v sobotu brilantní komedii Davida Mameta November (ve volném českém překladu Listopad). V režii Martina Čičváka v ní účinkují Tomáš Maštálir, Boris Farkaš, Jana Ol'hová, Martin Hronský a Ľubo Gregor. Groteskním hrdinou Mametovy hry je americký prezident, jenž zoufale hledá geniální tah, co by mu pomohl vyhrát předem prohrané volby. -zat-

POSVIŤTE SI S KLICPEROVÝM DIVADLEM

Pod heslem „Tričko z festivalu potěší vaše blízké víc než pardubický perník“ vás redakce zve k návštěvě obchůdku ve foyer Klicperova divadla. Otevřeno zde mají vždy půl hodiny před začátkem představení a nakoupit můžete ještě po jeho skončení. Kromě festivalových suvenýrů (mj. trička v barvě černé i bílé) jsou v prodeji i předměty spjaté s Klicperovým divadlem včetně speciální svítlny. Pro náročnější hosty je připravena bohatá nabídka knih – např. Václav Havel: O divadle, monografie filmového magnáta Miloše Havla nebo obsáhlý svazek korespondence mezi Václavem Havlem a Františkem Janouchem z let 1978 – 2001. -zat-

HRAJEME

ČTVRTEK 27. ČERVNA

Hlavní scéna – 10.00

MARILYN (Překrásné děčko)

Klicperovo divadlo Hradec Králové – CZ

Divadlo DRÁK – 10.00

BUDULÍNEK

Naivní divadlo Liberec – CZ

Divadlo DRÁK (studio) – 15.00

MUZEUM VZPOMÍNEK

Divadlo NIE – CZ/S/UK/N

Studio Beseda – 17.00

DIVADLO GOČÁR

Omnimusa Praha – CZ

Scéna V podkroví – 19.00

POVÍDÁNÍ V PODKROVÍ

JÍŘÍ TOMÁŠ KOTALÍK

Hlavní scéna – 19.00

RICHARD III.

Klicperovo divadlo Hradec Králové – CZ

Divadlo DRÁK (studio) – 21.00

KABARET ČESKOSLOVENSKO

Loutkové divadlo Československo – CZ

AUKCE KAMÍNKŮ

Termín benefiční aukce malovaných kamínků byl kvůli počasí přesunut na čtvrtek od 19.00 hod; místo zůstává stejné - v Žižkovských sadech u fontány. Mezi autory, kteří na kamínky malovali, jsou výtvarníci i známé osobnosti – mj. Emma Srncová, Lucie Seifrtová, Aleš Lamr nebo Martin Maxa.

ZMĚNY OPEN AIR PROGRAMU

15.30 – Open stan: DAMÚZA – Jak bobr hledal déšť; 22.15 – Městská hudební síň: DS Jirásek Nový Bydžov – Tři v tom (v případě nepříznivého počasí bude zrušeno); 20.30 – Open stan: Vosto5 - Souboj titánků; 22.30 – Open stan: Monikino kino – koncert; 22.15 – Dance fabrique: Taneční divadlo Honzy Pokusila – One On Ona.

Klicperovo divadlo, o.p.s. podporují:

HADRIÁN - zpravodaj přinášející denní pohled z první linie mezinárodního divadelního festivalu v Hradci Králové. - Redakce: Ladislav Zeman, Michala Hadušovská, Kateřina Jandáčková, Kateřina Molčíková, Lucie Němečková, Kryštof Pavelka, Zoran Petrovič, Jana Slouková, Kateřina Součková, Marie Šobková, Luděk Taneček, Zdeněk A. Tichý & Fagi & Redakce OpenNews. Vydává Klicperovo divadlo, o.p.s. Hradec Králové, Dlouhá 99. Telefon: 495 514 590-1; theatre@klicperovodivadlo.cz, www.klicperovodivadlo.cz. Vychází každý den v době konání XIX. mezinárodního divadelního festivalu 21.- 30. 6. 2013. Tiskne Protisk Hradec Králové. Cena 9.50 Kč.